

StG44



StG 44 (*Sturmgewehr 44*), początkowo oznaczony **MP 43** lub **MP 44** – niemiecki karabinek automatyczny z okresu II wojny światowej wprowadzony na uzbrojenie w 1943 roku.

Jest to pierwsza broń tego typu wprowadzona do uzbrojenia, jednak należy zaznaczyć że nie jest to pierwszy karabinek automatyczny (indywidualna, samoczynno samopowtarzalna broń zasilana nabojem pośrednim) czy pierwsza produkowana seryjnie broń zasilana nabojem pośrednim. Pierwszy karabinek automatyczny to Modell A35 (Apparat 35), natomiast pierwsza produkowana seryjnie broń zasilana nabojem pośrednim to amerykański M1 Carbine.

Prace nad niemieckim nabojem pośrednim prowadzono od lat 20-tych, choć już wcześniej pojawiały się w Niemczech opinie według których należało wprowadzić do uzbrojenia broń na nabój pośredni. Pierwszy niemiecki karabinek automatyczny to wspomniany już Modell A35 skonstruowany w 1935r przez Heinricha Vollmera w firmie ERMA (Erfurfer Maschinenfabrik). Broń skonstruowano na podstawie karabinu samopowtarzalnego SG25, karabinek Modell A35 zasilany był nabojem pośrednim 7,75x40mm skonstruowanym w firmie GECO. Modell A35 nie był produkowany seryjnie. Prace nad nabojem pośrednim rozpoczęto również w 1938r w firmie Polte, przy czym urząd uzbrojenia armii (Heereswaffenamt) zlecił firmie Haenel skonstruowanie broni do wspomnianego naboju. Od 1939r również firma Walther prowadziła prace nad karabinkiem automatycznym do naboju firmy Polte. Pierwszy nabój pośredni firmy Polte to 7,92x45mm skonstruowany w czerwcu 1939r, jednak już w lipcu

skonstruowano nabój 7,92x33mm. Po dopracowaniu naboju 7,92x33mm w lutym 1941r złożono zamówienie na pierwszą partię seryjną naboju pośredniego. Karabinek firmy Heanel oznaczony jako Maschinenkarabiner 42 (Heanel) został w serii próbnej 50 egzemplarzy dostarczony do badań w lipcu 1942r, natomiast seria próbna 200 egzemplarzy karabinka firmy Walther oznaczonego jako Maschinenkarabiner 42 (Walther) została dostarczona do badań pod koniec 1942r. M.Kb.42(H) okazał się lepszą konstrukcją, dlatego też wyprodukowano serię liczącą 11 833 egzemplarze która została wykorzystana na froncie. Na podstawie M.Kb.42(H) Hugo Schmeisser skonstruował karabinek automatyczny MP.43/1 (Maschinenpistole 43/1) wprowadzony do uzbrojenia w 1943r. Broń już w 1943r zmieniła nazwę na MP.43, natomiast w czerwcu 1944r oznaczenie ponownie zmieniono, tym razem na MP.44. Ostatecznie od grudnia 1944r stosowano oznaczenie StG.44 (Sturmgewehr 44), według niektórych opinii wymyślone przez Adolfa Hitlera.



Haenel Mkb 42(H)

M.Kb.42(H) działa na zasadzie odprowadzania gazów prochowych przez boczny otwór w lufie, zastosowano tłok gazowy o długim skoku oraz rurę gazową umieszczoną nad lufą. Ryglowanie następuje poprzez przekoszenie zamka w płaszczyźnie pionowej, strzelanie następuje z zamka otwartego. Strzelanie z zamka otwartego umożliwia prowadzenie intensywnego ognia, jednak powoduje pogorszenie celności podczas strzelania ogniem pojedynczym oraz pierwszego strzału w serii, dlatego też rozwiązanie takie nie jest obecnie spotykane w karabinkach automatycznych. M.Kb.42(H) nie został wyposażony w zatrask zespołu ruchomego zatrzymujący zespół ruchomy w tylnym położeniu wystrzeleniu z magazynka ostatniego naboju. Sprężyna

powrotna została umieszczona wewnątrz teleskopowej osłony złożonej z trzech tulei. Wycięcie dla ruchomej podczas strzelania ręczki zamkowej znajduje się po lewej stronie komory zamkowej. Zabezpieczenie broni odbywa się poprzez włożenie ręczki zamkowej w wycięcie zabezpieczające odchodzące od wycięcia w którym porusza się ręczka zamkowa i tym samym unieruchomienie zespołu ruchomego. Zastosowano mechanizm uderzeniowy z suwadłem pełniącym rolę bijnika. Broń może strzelać ogniem pojedynczym i ciągłym. M.Kb.42(H) zasilany jest nabojem 7,92x33mm. Zasilanie odbywa się z dwurzędowego magazynka łukowego z dwurzędowym wyprowadzeniem o pojemności 30 naboji. Gniazdo magazynka znajduje się pod komorą zamkową przed chwytem pistoletowym. Zastosowano stalowe łożo, stalowy chwyt pistoletowy wyposażony w drewniane okładki oraz drewnianą kolbę stałą. Stalowe elementy broni wykonane były materiałochłonna i czasochłonna metodą frezowania, dlatego też w firmie Merz Werke skonstruowano komorę zamkową wykonaną metodą tłoczenia. Broń wyposażona w tłoczona komorę zamkową znana jest jako MP42S oraz M.K.42(H.S.).



Mkb 42W Walther

M.Kb.42(W) został skonstruowany na podstawie karabinu samopowtarzalnego A 115 No. 3. Broń działa na zasadzie odprowadzania gazów prochowych przez boczny otwór w lufie, zastosowano nietypowy układ gazowy z rurą gazową obejmującą lufę oraz tłokiem gazowym o długim skoku obejmującym lufę. Ryglowanie następuje poprzez obrót zamka, broń strzela z zamka zamkniętego. Nie zastosowano zatrzasku zespołu ruchomego zatrzymującego zespół ruchomy w tylnym położeniu po wystrzeleniu z magazynka ostatniego naboju. Wycięcie dla ruchomej podczas strzelania ręczki zamkowej umieszczono po

lewej stronie komory zamkowej. M.Kb.42(W) posiada mechanizm spustowy z przechwytywaniem kurka oraz mechanizm uderzeniowy z kurkiem zakrytym. Karabinek może strzelać ogniem pojedynczym i ciągłym. Broń zasilana jest nabojem 7,92x33mm. Zasilanie odbywa się z dwurzędowych magazynków łukowych z dwurzędowym wyprowadzeniem o pojemności 30 naboii. Gniazdo magazynka znajduje się pod komorą zamkową przed chwytem pistoletowym. Zastosowano drewnianą kolbę stałą oraz stalowy chwyt pistoletowy wyposażony w okładki wykonane z tworzywa sztucznego.



MP 44/StG 44

StG.44 działa na zasadzie odprowadzania gazów prochowych przez boczny otwór w lufie. Zastosowano tłok gazowy o długim skoku, rurę gazową umieszczoną nad lufą oraz układ gazowy z regulatorem. Ryglowanie następuje poprzez przekoszenie zamka w płaszczyźnie pionowej, strzelanie następuje z zamka zamkniętego. Po wystrzeleniu z magazynka ostatniego naboju zespół ruchomy nie zatrzymuje się w tylnym położeniu. Wycięcie dla ruchomej podczas strzelania ręczki zamkowej znajduje się po lewej stronie komory zamkowej, natomiast po prawej stronie broni umieszczono okno wyrzutowe łusek zamykane odchylaną klapką. Broń posiada stalową komorę zamkową wykonaną za pomocą tłoczenia. Zastosowano mechanizm uderzeniowy z kurkiem zakrytym oraz mechanizm spustowy z przechwytywaniem kurka. Skrzydełko bezpiecznika znajduje się po lewej stronie komory zamkowej nad chwytem pistoletowym. Położenie dolne skrzydełka powoduje odbezpieczenie broni, natomiast górne zabezpiecza

broń blokując spust. Przełącznik rodzaju ognia ma postać trzpienia przepychanego na lewą lub prawą stronę broni, przełącznik wystaje z komory zamkowej po lewej i prawej stronie broni nad chwytem pistoletowym i skrzydełkiem bezpiecznika. Przełącznik rodzaju ognia posiada nastawę E (Einzelfeuer) umożliwiającą strzelanie ogniem pojedynczym oraz nastawę D (Deuerfeuer) umożliwiającą strzelanie ogniem ciągłym. StG.44 zasilany jest niemieckim nabojem pośrednim 7,92x33mm. Zasilanie odbywa się z wtykanych pionowo dwurzędowych magazynków łukowych z dwurzędowym wyprowadzeniem o pojemności 30 naboji. Po lewej i prawej stronie wykonanych ze stali magazynków znajdują się pionowe przetłoczenia zwiększające sztywność. Gniazdo magazynka umieszczono pod komorą zamkową przed chwytem pistoletowym, przycisk zatrzasku magazynka znajduje się po lewej stronie gniazda. StG.44 posiada stalowe łożo, stalowy chwyt pistoletowy wyposażony w okładki wykonane z tworzywa sztucznego oraz drewnianą kolbę stałą. Wewnątrz kolby znajduje się połowa sprężyny powrotnej oraz schowek na przybory do czyszczenia broni. Rozkładanie częściowe następuje poprzez odłączenie kolby oraz odchylenie komory spustowej. Zastosowano przyrządy celownicze składające się z umieszczonej na lufie muszki w tunelowej osłonie oraz celownika przerzutowego ze szczerbinką. Celownik posiada nastawy od 100m do 800m co 50m.



Karabinki automatyczne M.Kb.42(H), M.Kb.42(W) oraz niektóre egzemplarze MP.43/1 mogły być wyposażone w celownik optyczny ZF 41 przy wykorzystaniu wspornika mocowanego do lewej i prawej strony podstawy celownika mechanicznego. Około 1000

egzemplarzy karabinka automatycznego MP.44 było natomiast wyposażone w szynę umieszczoną po prawej stronie komory zamkowej która umożliwiała zamocowanie celownika optycznego ZF4 przy wykorzystaniu bocznego montażu. Do szyny na MP.44 można było również przymocować celownik optyczny ZF4 przy wykorzystaniu bocznego montażu przeznaczonego do karabinu samopowtarzalnego Gewehr 43, należy jednak zaznaczyć że wersja celownika ZF4 stosowana na Gewehr 43 nie była dostosowana do balistyki pocisku z naboju 7,92x33mm. Karabinki automatyczne M.Kb.42(H), M.Kb.42(W) oraz różne odmiany StG.44 charakteryzowały się zbyt słabą celnością jak na broń wyborową, dlatego też celowniki optyczne nie były często stosowane.



Zielgerat 1229
Vampir

Zielgerat 1229 Vampir to celownik noktowizyjny generacji 0 stosowany na MP.44. Celownik noktowizyjny mocowano do szyny umieszczonej po prawej stronie komory zamkowej (szyna do mocowania celownika optycznego ZF4) przy wykorzystaniu bocznego montażu. Na górnej powierzchni celownika noktowizyjnego znajdował się reflektor podczerwieni, natomiast na plecach żołnierza przenosił baterię. Pod baterią wewnątrz zmodyfikowanej puszkę na maskę przeciwgazową umieszczona była zapasowa bateria. Celownik charakteryzował się masą 2,3kg,

natomiast dodatkowy osprzęt przenoszony na plecach żołnierza miał masę 13kg. Zielgerat 1229 Vampir został wykorzystany na niewielką skalę w 1945r. Wyprodukowano 310 egzemplarzy, do dzisiaj żaden się nie zachował. Vampir występował również w wersji F.G. 12/50 mocowanej na uniwersalnych karabinach maszynowych MG42, czołgach średnich Panzer V "Pantera" oraz półgąsienicowych transporterach opancerzonych Sd.Kfz.251. Aby ułatwić działanie pojazdom i żołnierzom wyposażonym w celowniki noktowizyjne skonstruowano system "Uhu" którego najważniejszym elementem był transporter opancerzony Sd.Kfz.251/20 wyposażony w potężny reflektor podczerwieni o mocy 5500 wat. Dzięki systemowi "Uhu" żołnierze wyposażeni w noktowizory nie musieli wykorzystywać własnych reflektorów podczerwieni.



Karabinki automatyczne M.Kb.42(H), M.Kb.42(W) oraz różne odmiany StG.44 mogły być wyposażone w nasadkę do miotania granatów nasadkowych (Gewehrgranatengerät) mocowaną na zewnętrznym gwincie na końcu lufy. Nasadka mocowana na M.Kb.42(H), M.Kb.42(W), MP.43/1 była inna od nasadki mocowanej na MP.43, MP.44, StG.44 ze względu na różnice w zewnętrznym gwincie. Nasadka stosowana na MP.43, MP.44 oraz StG.44 była taka sama jak do karabinu powtarzalnego Karabiner 98k. Granaty nasadkowe do obu nasadek były takie same jak wystrzeliwane przy wykorzystaniu karabinu Karabiner 98k. Nasadki do wystrzeliwania granatów nasadkowych nie były często stosowane na niemieckich karabinkach automatycznych.



Vorsatz P (Panzer) oraz Vorsatz I (Infanterie) to zakrzywione nasadki mocowane na zewnętrznym gwincie na końcu lufy StG.44 oraz jego odmian. Prezentacja nasadki Vorsatz P przeznaczonej dla pojazdów pancernych odbyła się w lipcu 1944r, natomiast prezentacja Nasadki Vorsatz T przeznaczonej dla piechoty odbywa się w październiku 1944r. Nasadka Vorsatz P zakrzywiona była pod kątem 90 stopni, nasadka Vorsatz T występowała w wersji zakrzywionej pod kątem 30 i 45 stopni. Nasadka Vorsatz I zakrzywiona pod kątem 30 stopni charakteryzowała się żywotnością 300 strzałów, natomiast nasadka Vorsatz I zakrzywiona pod kątem 45 stopni charakteryzowała się żywotnością 160 strzałów. Ze względu na tak małą żywotność nasadki Vorsatz P oraz Vorsatz I nie były produkowane seryjnie.



StG.45(M) znany również jako Gerat 06H to niemiecki karabinek automatyczny skonstruowany w firmie Mauser-Werke, broń powstała jako tańszy następca StG.44. Karabinek StG.45(H) działa na zasadzie odrzutu zamka półswobodnego hamowanego w pierwszej fazie ruchu dwiema symetrycznymi rolkami, strzelanie następuje z zamka zamkniętego. Zastosowano mechanizm spustowy z przechwytywaniem kurka oraz mechanizm uderzeniowy z kurkiem

zakrytym. Po lewej stronie broni znajduje się dźwignia przełącznika rodzaju ognia pełniąca również funkcję bezpiecznika. Przełącznik rodzaju ognia umożliwia strzelanie ogniem pojedynczym i ciągłym. Broń zasilana jest nabojem pośrednim 7,92x33mm. Zasilanie odbywa się z dwurzędowych magazynków łukowych z dwurzędowym wyprowadzeniem o pojemności 30 naboji, magazynki wymienne są z magazynkami od StG.44. Gniazdo magazynka znajduje się pod komorą zamkową przed kabłąkiem spustu. Zastosowano stałą kolbę drewnianą, rolę łoża pełni przednia dolna część komory zamkowej. Broń posiada przyrządy celownicze składające się z umieszczonej na lufie muszki w tunelowej osłonie oraz celownika krzywkowego ze szczerbinką umieszczonego na górnej powierzchni komory zamkowej. StG.45(M) nie był produkowany seryjnie, powstało jedynie kilkadziesiąt egzemplarzy. Zastosowany w StG.45(M) zamek półswobodny hamowany rolkami znalazł zastosowanie w hiszpańskich karabinach automatycznych CETME (Modelo A, B, C oraz E), niemieckim karabinie automatycznym G3 (licencyjna odmiana CETME Modelo B), niemieckim pistolecie maszynowym MP5 oraz niemieckich karabinkach automatycznych HK33 i G41. Należy zaznaczyć że konstruktorem hiszpańskich karabinów automatycznych CETME był Ludwig Vorgrimler, jeden z konstruktorów karabinka automatycznego StG.45(M).

Dane taktyczno-techniczne

Wzór	Mkb42(W)	Mkb42(H)	MP43, MP43/1	StG44
Kaliber (mm)	7,92 × 33 mm Kurz	7,92 × 33 mm Kurz	7,92 × 33 mm Kurz	7,92 × 33 mm Kurz
Masa bez amunicji (kg)	4,43	5,00	4,90	4,90
Masa z amunicją (kg)	5,53	6,10	6,00	6,00
Pojemność magazynka	30	30	30	30

Długość broni (mm)	933	940	940	940
Długość lufy (mm)	409	412	419	419
Prędkość początkowa pocisku (m/s)	650	640	690	690
Szybkostrzelność teoretyczna (strz./min.)	600	500	470	470
Szybkostrzelność praktyczna (strz./min.)	??	??	100	100
Donośność skuteczna (m)	500	500	400-600	400-600

Czas produkcji i cena

Produkcja jednej sztuki Stg 44 w 1944 r. zajmowała 14 roboczogodzin i kosztowała 70 marek.

Łącznie w latach 1943 – 1944 wyprodukowano 425 977 sztuk karabinków wszystkich wersji. Następcą StG 44 miał być StG45(M) (Mauser Sturmgewehr 1945) o zbliżonych parametrach technicznych, ale lepiej przystosowany do masowej produkcji. Nigdy nie został on wdrożony do takiej produkcji, ale jego prototyp z zamkiem półswobodnym był dalekim przodkiem karabinów CETME i G3 oraz pistoletu maszynowego MP5.

Po zakończeniu II wojny światowej StG 44 w stosunkowo znacznych ilościach znajdował się na wyposażeniu niektórych oddziałów podziemia antykomunistycznego w Polsce. Był również używany przez milicję Niemieckiej Republiki Demokratycznej oraz jugosłowiańskich spadochroniarzy. Broń trafiła także w ręce członków rozmaitych organizacji zbrojnych w krajach trzeciego świata. Zakończenie w 1961 r. produkcji amunicji 7,92 mm x 33 Kurz w NRD (milicja enerdowska zastąpiła StG 44

karabinkiem AK) spowodowało spadek użyteczności tego pierwszego jako konstrukcji wojskowej. Nadal był używany m.in. w Afryce i jest cenioną bronią kolekcjonerską w USA. Przez lata amunicję produkowano w Jugosławii w zakładach Prvi Partizan, zaś liczba w pełni sprawnych egzemplarzy StG.44 okazała się tak duża, że w 2004 r. niemiecka firma SM Chemnitzer Sportwaffen und Munitionfabrik GmbH ponownie uruchomiła produkcję amunicji 7,92 x 33 mm.

Należy dodać, że obiegowe opinie, jakoby radziecki karabinek AK miał być kopią lub modyfikacją karabinu StG44, bazujące na pewnym podobieństwie zewnętrznym obu broni i działaniu automatyki na zasadzie odprowadzania gazów prochowych, są całkowicie fałszywe, a konstrukcje te nie są ze sobą związane i różnią się budową wewnętrzną.

Państwo	III Rzesza
Producent	C.G. Haenel
Rodzaj	karabinek automatyczny
Historia	
Prototypy	1942 – 1943
Produkcja	1943 – 1945
Wyprodukowano	ok. 426 000 egz.
Dane techniczne	
Kaliber	7,92 mm
Nabój	7,92 x 33 mm Kurz
Magazynek	30 nab.
Wymiary	
Długość	940 mm
Długość lufy	419 mm
Masa	
broni	6,00/4,90 kg (StG44 z pełnym/pustym magazynkiem)

Inne	
Prędkość pocz. pocisku	690 m/s (StG44)
Szybkostrzelność teoretyczna	470 strz/min (StG44)
Szybkostrzelność praktyczna	100 strz/min (StG44)
Zasięg skuteczny	400-600 m (StG44)



Karabinek StG 44 z nakładką kątową na lufę

Detale





